

TEZĂ CU SUBIECT UNIC LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – SEMESTRUL II - 07.05.2019

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Încă din perioada secolului 18, veacul cel negru din istoria românilor, Țările Române au primit călători de pe meleaguri străine. Cu toate că fanarioții și-au impus stilul de viață și au redecorat Principatele până aproape de pierderea identității, străinii au reușit să surprindă schimbarea în paginile lor de jurnal, exact ca o sită care cerne neghina de grâu. Stând poate la geamlăcul unui caravanserai, și sorbind dintr-o cafea la ibric, călătorii străini au împăturit în colțul pergamentelor esența românească.

Secolul al XVIII-lea a fost un pionier al schimbării, a ceea ce avea să reprezinte istoria în veacul următor. În Franța apunea domnia extravagantă a Regelui Soare, în timp ce în mințile oamenilor se contura din ce în ce mai mult ideea de libertate și de autoprotegere, lucruri concretizate prin asaltul Bastilliei sau punerea pe hârtie a Declarației Drepturilor Omului. Dintr-o Europă cochetă și (aparent) civilizată, unde arta și cultura erau adulate, pe meleagurile românești poposeau adesea călători. Purtând pecetea diplomației sau pur și simplu împinși de curiozitate, străinii au trăit mirajul țărilor aflate într-o continuă zbatere între Occident și Orient.

Un francez prin Valahia

Intrând în țara unde spiritul românesc se chinuia să mai trăiască, dar care totuși își juca destinul după partituri orientale, contele francez Maurice d'Hauterive, atașat la ambasada Franței din Constantinopol, descria treptat peisajul ce i se întindea în fața ochilor: „Pe măsură ce ne îndepărtăm de ținuturile turcești, Muntenia devine mai frumoasă și mai populată; nu lipsesc decât copacii și pietrele (n.n. — străbătea Bărăganul). Ierburi înalte de opt picioare, adunate ca fânul și groase pe măsura înălțimii, herghelii de cai și de iepe gata să fete, boi ca cei din Auvergne, oi cu lâna creată și mari cât niște tușșuri, ciocârlii și scatii care, deși este frig, cântă pretutindeni, vrăbii care mișună, ciori ce zboară în șiruri lungi de o jumătate de poștă, și niciun om, decât prin sate, iar acestea sunt rare. Timp de zece ceasuri, te crezi într-un pustiu și, când ajungi, te miri că dai peste o populație la care nici nu te gândeai.” Traiul sărăcăcios al țaranului român, lipsurile și nevoile sale, pictau cu nuanțe de amar descrierea străinului: „Casele mici, destul de asemănătoare cu niște stupi și aproape la fel de sărăcăcioase ca cele din satele noastre din Beauce și Sologne, cuprind în ele zece persoane, tată, mamă, copii, între cel mai vârstnic și cel mai mic nu sunt nici opt ani diferență; trupul le este acoperit de zdrențe, dar nu le este frig. Tații, care ies pe afară, sunt cu toții bine îmbrăcați; copiii nu ies pe afară decât atunci când este vreme frumoasă, ca să alerge prin noroi, sprinteni și despuiți ca niște pui de maimuță. Iarba pe care boii n-au păscut-o, uscându-se, a devenit bătoasă: este tăiată pe măsură ce este nevoie, și cu ea se face focul cel mai strălucitor și cel mai frumos de pe lume.

*Despre țara asuprită de străini și peste care se punea din ce în ce mai adânc amprenta conducătorilor fanarioți, scriau cu tristețe călătorii, impresionați totuși cum de frumusețea naturii parcă își avea originile pe plaiurile mioritice. Același d'Hauterive observa: „Pădurile forfotesc de păsări ce vestesc chiar de pe acum primăvara, florile, frunzele și fructele de care, pesemne, sunt pline pâlcurile acelea de peri și de cireși sălbatici, ca și tufele de răsură; ce frumos trebuie să fie timpul acesta atât de râvnit pe niște meleaguri atât de minunate: și ce păcat că, la două sute de leghe de aici, sunt turci, sultani, viziri, pe care trebuie să-i sature din seva acestui darnic pământ, unde, în ciuda atâtor nedrepte jafuri, fără măsură, din vremuri uitate, se mai văd încă arbori, ierburi, oi, cai, chiar și oameni. (Șchiopu Ana-Maria – **Săraca țară frumoasă. Călători străini pe meleagurile fanarioților**, în **Historia**, nr. 207, Aprilie 2019)*

A. Scrie pe foaia de teză, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe referitor la textul dat.

1. Explică sensul afirmației: *străinii au reușit să surprindă schimbarea în paginile lor de jurnal, exact ca o sită care cerne neghina de grâu.* **6 puncte**

2. Precizează unul dintre evenimentele amintite, dovedind faptul că secolul al XVIII-lea este un „secol al schimbărilor.” **6 puncte**

3. Indică ocupația/funția călătorului francez care vizitează Valahia, exemplificând cu o secvență din text. **6 p.**

4. Realizează un scurt tablou al naturii Valahiei, așa cum este descrisă de călător, indicând două elemente ale vegetației. **6 puncte**

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, părerea călătorului despre viața oamenilor simpli din Valahia. **6 puncte**

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă prin călătorii poți să îți formezi o viziune mai cuprinzătoare asupra felului în care se schimbă viața oamenilor. Vei folosi atât informațiile din textul citat, cât și propria experiență culturală și de viață. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează ideea poetică din versurile de mai jos, punând-o în relație cu mijloacele expresive.

Lasă-mi, toamnă, pomii verzi,

Urlete de ciocârlii.

Uite, ochii mei ți-i dau.

Ieri spre seară-n vântul galben

Lasă-mi, toamnă, iarba, lasă-mi

Arborii-n genunchi plângeau.

Fructele și lasă

Urșii neadormiți, berzele neduse,

Ora luminoasă.

Lasă-mi, toamnă, cerul lin.

Fulgeră-mi pe frunte mie.

Astă-noapte zarea-n iarbă

Încearca să se sfâșie.

Lasă-mi, toamnă, ziua, nu mai

Plânge-n soare fum.

Înserează-mă pe mine,

Mă-nserez oricum.

Lasă, toamnă-n aer păsări,

Pașii mei alungă-mi-i.

Dimineața bolta scurse

(Ana Blandiana, *Lasă-mi, toamnă...*)

Notă:

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui *roman contemporan* studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

– comentarea a două secvențe relevante pentru tema romanului studiat;

– analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru romanul studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.